

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R.P. Thomæ Młodzianowski, Poloni, Societatis Jesu,
Prælectionum Theologicarum Tomus ...**

De Deo, Angelis Et Actibus Humanis

Młodzianowski, Tomasz

Moguntiae, 1682

Diff. III. Explicatur coëxistentia futurorum quæ admitti posset.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-82949](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-82949)

tiam existendi, vocatur necessitas essendi, & eadem Deitas, in quantum importat perfectionem exclusivam transitus à posse ad actum, vocatur immutabilitas, ratione autem connotatorum infra ponendorum vocatur Aternitas, spectatque quasi ad lineam temporis. Quamvis autem futurum non accipiat existentiam ab aternitate, ratione cuius dici possit coexistens; nihilominus ratione suæ præsentialitatis, quam habet in aternitate, bene attingi poterit à scientia intuitiva.

SOLENT etiam aliqua exempla adduci, quæ probant, quod futura debeant coexistere aternitati existentia mutuata ab eadem, sed illa non convincunt & pro nobis sic aptantur. Sicut existens in alta specula, videns unum post alium venientem, videt simul quantum est ex parte suæ cognitionis, non videt tamen simul esse secum; ita nec futura videbit Deus, coexistentia suæ aternitati, in sensu Thomistico; & sicut cuicumque puncto facto in circumferentia, præsens est centrum; sic Dei cognitio & aternitas omnibus est præsens, hoc est futuris, est præsens, pro illorum præsentialitate, quam sunt habituræ; sed id non infert præsentialitatem coexistentiæ Thomist. Exemplum autem de anima æque primò præsentis, omnibus partibus, jam supra pro nostro instituto aptatum est. Deinde in dictis exemplis facile est salvare coexistentiam: Quia utrobique apparet existentia; duorum autem existentia, est coexistentia.

NOTO 3. Non debere negari, quod Deus etiam futura sub ratione futurorum noscere possit. Tum quia hoc esset affingere Deo errorem in cognoscendo; quia esset affingere difformitatem ad cognoscibile; si enim cognoscibile in se non habet existentiam, quomodo Deus noscet illud habere existentiam in se; esseque præsens? Tum quia dicere quod Deus non possit noscere futura, quæ talia est Deum spoliare omni scientia, deberetque Deus interrogatus quid sit futurum, respondere; Nescio: Si autem potest noscere, quid sit futurum; quare non poterit noscere rem futuram attingendo futuritionem? Adeoque attingendo ut futuram. Tum quia quod dicitur; Istam cognitionem futuri ut futuri, importare cognitionem imperfectam, quia est cognitio primò & per se ipsius non esse rei; indirectè autem & nonnisi connotativè ipsius esse rei, id non convincit; nam in primis ex parte objecti non debet esse unaquæque cognitio divina perfectissima, sed debet esse talis entitativè & ex modo tendendi. Deinde si potest Deus noscere non Entia, quocumque tandem modo illa attingat, cur non noscet id quod sit? Item pro connotato dicitur Entitatem? Denique indigeret probari, quod futuritio importet in recto negationem, & non in obliquo. Quando autem SS. PP. dicunt respectu Dei nihil esse futurum, sed omnia præ-

sentia, id non est, ut sonat, accipiendum; aliàs sequeretur difformiter esse res Deo, & nonnisi conformiter sibi; sed dicta propositio non plus vult, quàm quod nulla sit in Deo futura cognitio, sed omnes præsentis, & quod futura habeant etiam præsentialitatem suam respectu Dei, quam nulla creatura attingit, præter Deum.

DIFFICULTAS II.

Explicatur coexistentia futurorum, quæ admitteri possit.

QUID sit præsentialitas, commodius supponitur, quàm explicatur, formando scilicet conceptum de præsentialitate futurorum, qualem formamus de quocumque præsentis. Dixi quod commodius id supponatur quàm explicetur; Quia si præsentia dicta explicetur per existentiam actualem, videtur explicari per subjectum, & per ipsum affectum, ipsa affectio; præsentialitas enim concipitur à nobis, tanquam affectio existentie actualis, & dicta existentia tanquam subjectum. Deinde præsentialitas quæ talis, est de linea temporis, non autem existentia actualis; ergo cum sit diversi prædicamenti, non rectè per aliud prædicamentum explicabitur.

Rursus si præsentialitatem explices per durationem in Nunc, eadem quæ supra redibunt argumenta. Insuper hoc addi potest; Quando duo aliqua sunt talia, quorum alterutrum adjectivè acceptum, connectitur cum alio substantivè posito, illa non se ad invicem definiunt; nam per adjectivum rerum talium, non fit definitio; cum illa debeat esse per intrinsecam; jam autem bene dicitur duratio præsens, præsentialitas durans, ubi utrumlibet adjectivè acceptum, dicitur de alio.

Videtur in hoc esse distinctio præsentialitatis, & durationis, quod duratio sit potius relative ad esse jam positum extra causas; præsentialitas autem est de linea temporis. Fortè possit præsentialitas concipi, quod sit formalitas Nunc-essendi; & objectiva Nunc-essentis, quæ bene potest tanquam definitio dici de definito.

Nunc-essentia autem seu præsentialitas, quædam est intrinseca, quædam extrinseca. Intrinseca est ipsamet Entitas nunc-essentis; extrinseca autem est in ipso tempore nunc-essente. Porro hic non erit nobis quæstio; Quid sit præsentialitas extrinseca; hæc enim explicatur in materia de Tempore, sed de sola intrinseca.

Hoc postro, explicandum est, quomodo nunc-essentia si ve præsentialitati creatæ coexistat pro sua parte aternitas Dei, eademque occasione explicari debet propositio hæc, in hoc nunc, existit tota Dei aternitas. Quod ut fiat

PRÆMITTO 1. Dupliciter posse spectari aternitatem Dei. 1. entitativè. 2. secundum suam con-

connotata. Entitativè accepta indubie tota existit in quocunque instanti; est enim entitativè spectata ipsum esse Dei, quod cum indivisibile sit, totum existit. Sed quia entitativè spectata æternitas formalitatem & denominationem æternitatis non intelligitur habere; quia hæc denominatio est connotativa; connotativæ autem denominationes non habentur, nisi in circumstantia eorum, quæ connotantur; hinc in præfenti disceptandum venit; An æternitas secundum connotata sua accepta, tota existat in hoc Nunc, seu præfentialitate creata?

PRÆMITTO 2. *Æternitatem formaliter, & secundum sua connotata spectatam, esse adhuc duplicem; à parte ante, & à parte post; de utraque procedit difficultas; An habeatur tota, in hoc Nunc?*

PRÆMITTO 3. *Æternitatem à parte ante, non habere pro connotato rigore loquendo, coexistentiam unicuique præterito, præfenti, & futuro temporis, vel cuicunque possibili differentia temporis.* Ratio, quia ab æterno verum erat dicere, est æternitas à parte ante; & tamen falsum erat dicere, est coexistens præterito, cum ab æterno nullum fuerit præteritum; aliàs debuisset præteritum ante æternitatem; consequenter æternitas non foret æternitas; quia haberet aliquid prius se, illud scilicet, quod connotat præteritum. Rursus non potest connotare æternitas à parte ante coexistentiam cuicunque possibili temporis; quia erat impossibile tempus, ut suppono exhiberi de mundo, ab æterno. Quod si dicat, si per impossibile esset ab æterno tempus coexistisset illi æternitas à parte ante, hoc jam non explicare rem possibilem per nexum cum impossibili, quod fugiendum est; ad eum modum, quo infinitudo clementiæ non explicatur per condonationem peccati, quod per impossibile, Deus committeret.

PRÆMITTO 4. *Quòd pro connotato, importet æternitas à parte ante existentiam quam non præfens non existentia; vel per terminos temporis importantes, est Nunc-esseitas, quam non præcessit nunc-esseitas. Sic spectata æternitas tota habetur in hoc nunc, quia in hoc nunc existit esse Dei, cujus nunc-esseitatem non præcessit usquam nunc-nonesseitas.*

PRÆMITTO 5. *Quòd æternitas à parte post, pro connotato importet coexistentiam temporis cuicunque possibili post, præterito, præfenti, futuro.* Ratio, communis apprehensio omnium, & conceptus: Sic sumpta Æternitas, non potest haberi unquam tota, in hoc Nunc. Tum quia in hoc Nunc haberi illam secundum sua connotata, est haberi in hoc Nunc eadem connotata, non possunt autem dicta connotata haberi in hoc Nunc. Quomodo enim in hoc nunc habetur simul esse futuri, præteriti, præfentis? Tum quia nunquam verum erit dicere; Deus jam est æternus à parte post, consequenter nec

verum erit dicere: Nunc existit tota Dei æternitas à parte post. Ratio, quia si hoc aliquando verum esset dicere, ultra hanc propositionem jam non posset durare Deus: Nam duraret post illam propositionem, adeoque post æternitatem à parte post; postquam nihil durat; sicut nec durat ante æternitatem à parte ante. *His præmissis*

EXPLICATUR. Quomodo in hoc nunc existat tota æternitas? Dupliciter spectari potest Æternitas, secundum suam Entitatem, & secundum sua connotata, ut dixi præmissis 1. Adhuc autem est alia à parte ante, & alia à parte post, ut dixi præmissis 2. Æternitas à parte ante spectata pro formali & connotato dicit Nunc-esseitatem, quam non præcessit negatio Nunc-esseitatis; sic spectata æternitas tota existit in hoc nunc, ut dixi præmissis 4. Licet æternitas à parte post spectata non existat tota in hoc nunc, secundum sua connotata, cum ipsa illius connotata, non sint in hoc nunc, ut dixi Præm. 5. Importat tamen pro connotato coexistentiam temporis unicuique possibili secuturo. Sed insuper explicandum venit; Quomodo nunc, seu præfentialitas creata, existat, dum existit æternitas, ut ita ex existentia utriusque formetur prædicatum coexistentiæ. Ad hoc explicandum

PRÆMITTO 1. *Æternitatem Dei inter alia connotata importare etiam illud, Nunc-Antichristi.* Ratio, quia aliàs non completeretur omnia Æternitas.

PRÆMITTO 2. *Distinctas has esse propositiones; Æternitas Dei ab æterno connotat nunc, seu præfentialitatem creatam, & pro æterno: Et aliam hanc; Æternitas Dei ab æterno connotat Nunc, seu præfentialitatem creatam, sed non pro æterno, sed pro illa differentia temporis cui respondet illa præfentialitas: Distinctas has esse propositiones reflectens advertet; ad eum modum, quo aliud est; Deum habere ab æterno volitionem creandi mundi in tempore; & aliud habere voluntatem ab æterno, creandi mundum, pro æterno.*

PRÆMITTO 3. *Distinctas has esse propositiones: Æternitati Dei, nunc Antichristus coexistit pro æterno; & Æternitati Dei, nunc Antichristi, coexistit ab æterno, pro differentia temporis, in quo est.* Prior illa propositio est Thomistica jam refutata; posterior est vera. Ratio, ubi datur existentia duorum pro eodem Nunc, illic datur coexistentia duorum pro eodem Nunc: Coexistentia enim est duorum existentia; sed ab æterno pro certa differentia temporis, datur existentia æternitatis, & illius Nunc; non enim de illo Nunc verum erit dicere, existit aut existet; sed tantum verum erit dicere, existit; de Æternitate verum etiam erit dicere, existit; ergo pro illa differentia datur existentia duorum, adeoque coexistentia. *His præmissis*

EXPLI-

R. P.
H. MŁOD
IANOWSKI
Tbm. k. e. Z.
D. VI

EXPLICATUR jam, quomodo pro sua parte futuritio existat, quando existit tota Aeternitas: Quia sc. aeternitas Dei ambit etiam praesentialitatem futurorum; aliàs non ambiret omnia, ut dixi praemisso 1. Ambit autem ab aeterno, licet non pro aeterno, ut dixi praemisso. 2. Sed secundum sua connotata: Pro certa enim differentia temporis habet jam suam praesentialitatem illud futurum, adeoque existentiam, verumque erat ab aeterno, quod pro illa differentia temporis habeat futurum, non jam rationem futuri, sed praesentis: Quia verò verum erat dicere ab aeterno, quod pro illa differentia habeat existentiam, hoc ipso verum erat dicere ab aeterno, quod pro illa differentia habeat etiam coexistentiam: Nam etiam tunc existit aeternitas; duorum autem existentia non potest esse nisi coexistentia.

Differet hæc nostra Explicatio à Thomistica: Quia illi heri, & pro heri, hodie & pro hodie tribuunt futuro existentiam; Nos autem tribuimus illi existentiam heri, non pro heri, hodie, non pro hodie, sed pro differentia certa temporis, & certa determinata praesentialitate; ad eum modum, quo tribuimus Deo ab aeterno, decretum de creando mundo non pro aeterno, sed pro tempore. Rursus illam existentiam futuri desumunt Thomistae ab existentia aeternitatis, Nos ex ipsamet illius pro certo tempore reductione in actum. Unde per nos verum erat ab aeterno, existit Antichristus; ita tamen ut illa propositio fuerit non nisi materialiter propositio aeternae veritatis; non autem formaliter; materialiter inquam: Quia nullum erat instans, quo non verificabatur, aut non posset verificari; non erat tamen illa propositio aeternae veritatis formaliter; quia non connectebat praedicatum essentiale, & particula, Est, significabat certum determinatum tempus, qualis significatio non est in propositione, quæ est aeternae veritatis formaliter.

Inde tamen ulterius non sequitur: Quod sicut Deus in sua aeternitate indivisibili noscit futura; sic etiam quod noscant Angeli in suo ævo indivisibili: Rationem disparitatis assignat S. Thom. hic q. 57. a. 3. ad 2. Quia licet ævum Angelicum sit totum simul, sitque perfectum, dicatque cum illo futuro coexistentiam pro illa certa differentia temporis; quia tamen cognitio Angelica, non mensuratur ævo, sed tempore discreto; transeunt enim Angeli ab una cognitione ad aliam, saltem quando cognoscunt alia, à seipsis; hinc poterunt bene non simul omnia cognoscere; præcipue si dicatur non habere illos futurorum speciem, adeoque nec erit necesse ad ævum illorum cognitionem cum illorum ævo; consequenter nec videbunt, quod hoc vel illud futurum coexistentiam habeat cum suo ævo, cognitio autem Dei, aeternitate mensuratur.

DIFFICULTAS III.

Deciditur de medio noscendi dicta futura, quod est Praesentialitas.

DICENDUM est. Effectum conditionatè futurum (idem de futuro absoluto proportionaliter loquendo) nosci in sua conditionata ad aeternitatem praesentialitate, seu nosci in sui determinatione, suppositione sui ad se &c.

PROBATUR unico argumento, huic conclusioni probandæ, aliisque in materiis adhiberi solito. In hoc medio noscuntur effectus conditionati, quod medium primò salvat libertatem, secundò infallibilitatem futuritionis, tertio quod se habet per modum prioris ad statum absolutum, ipsumque exercitium praesentiae in quam mutatur futuritio. Sed si cognoscatur effectus conditionatus liber in sua praesentialitate ad aeternitatem, in suppositione sui ad se, salvantur hæc tria; Ergo. Major probatur quia quocunque ex his deficiente non scietur liber consensus conditionatus; si enim illud medium destruet libertatem, non erit noscere liberum effectum: Si deficiat infallibilitas, quomodo scietur? Scientia enim est infallibilis notitia, & si non est infallibilitas, quomodo objectum non potest non esse, & quomodo non est intra feriem illorum objectorum quæ non sunt, licet potuerint esse; si autem desit ratio prioris ad effectum absolutum, interrogatus Deus pro priori antequam fiat quid esset futurum, deberet respondere; Nescio. Unde etiam quotiescunque loquitur Aug. de gratia efficaci semper illam vult antecedenter, & in actu primo talem, unde illam dicit dari, ut duritia cordis auferatur; hocque sanxit etiam noster Claudius Aquaviva, accommodando sese menti S. Aug. & ex communi apprehensione ly efficax, pro vi infallibili supponit; vis autem infallibilis, importat actum primum.

MINOR in qua est difficultas PROBARI solet quoad primam partem; Illud non destruit libertatem, quod non habet rationem causæ necessariò inferentis consensum, & quod importat ipsum exercitium libertatis; praesentialitas autem consensus, est ipsummet formale exercitium nostræ libertatis utpote actus à nobis positus; & cum nihil causet seipsum, ille ipse consensus quamvis antecedens seipsum absolute ponendum, non causabit se. Secunda pars principalis ejusdem Minoris.

PROBATUR. Tunc salvatur infallibilitas consensus, quando immutabiliter sequitur consensus: Sed in dicto casu immutabiliter sequitur consensus; quia tam immutabile est, si consensus est conditionatus esse illum consensum conditionatè, atque immutabile est sedentem federe. Et etiam immutabile est consensus pro statu absoluto, si prævidetur consensus pro statu